

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра історичних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри історичних
дисциплін

«30» березня 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (Ч.1)

ДФПП ІСТОРІЯ УКРАЇНИ (Ч.3)

(1917 – 1939 рр.)

спеціальність ОС «Бакалавр» 6.020302 «Історія»

факультет Історичний

2017 – 2018 рік

Робоча програма з курсу «Історія України»

Спеціальність ОС «Бакалавр» 6.020302 «Історія»

Розробник: к.і.н., доцент кафедри історичних дисциплін Шипік Н.Ф.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри історичних дисциплін
Протокол від "30" серпня 2017 року № 1
Завідувач кафедри історичних дисциплін

(Романцов В.М.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

© Шипік Н.Ф., 2017 рік
© МДУ, 2017 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 02.03 Гуманітарні науки (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 6.02.03.02 «Історія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр	
(назва)		5-й	5-й
Загальна кількість годин – 150		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,1 самостійної роботи студента – 6,3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	30 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		96 год.	138 год.
		Індивідуальні завдання: 4;4год.	
Вид контролю: залік			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 50/96/4

для заочної форми навчання – 8/138/4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни “Історія України (III част.)” є комплексне вивчення історичних подій в Україні в період від національно-демократичної революції до сьогодення. Під Україною розуміються всі етнічні землі населені українцями. Особливістю курсу є вивчення історії земель компактного проживання українців. Програма курсу передбачає також вивчення проблем національно-культурного розвитку інших народів, що мешкали протягом означеного часу на українських землях.

Завдання:

- знайомство з літературою та джерелами, їх характеристика, аналіз;
- вивчення проблем історії України даного періоду на семінарських заняттях;
- засвоєння логіки історичних подій в період від національно-демократичної революції до побудови незалежної української держави;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати

періодизацію історії України новітньої доби та основні дати;
особливості процесу розвитку виробничих сил України від української національно-демократичної революції до нашого часу;
соціальну структуру українського суспільства та її еволюцію;
розвиток процесів державотворення в історії України;
розвиток українського національного руху;
особливості розвитку української культури;
характерні риси національного менталітету українців;
роль православної та греко-католицької церкви у духовному розвитку українського народу;
біографічні відомості найбільш відомих політичних, суспільних та культурних діячів України;
найважливіші писемні джерела;
найважливіші історіографічні проблеми історії України;
основні поняття та терміни.

вміти:

- аналізувати, характеризувати джерела та літературу;
- систематизувати та класифікувати літературу, джерела та програмний матеріал;
- обґрунтовувати значення теми, актуальність;
- визначати мету, завдання, проблеми;
- робити узагальнення;
- висвітлювати матеріал ґрунтовно, логічно та послідовно;
- аналізувати відповідь;
- користуватися методом історизму, системності та детермінізму;
- формулювати запитання;

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вступ до новітньої історії України. Українська національно-демократична революція.

Тема 1. Вступ.

Що вивчає новітня історія України. Обґрунтування актуальності. Її завдання. Періодизація. Хронологічні рамки. Характеристика джерел та літератури. Визначення основних концепцій і наукових проблем.

Тема 2 . Початок революції. Створення та діяльність Центральної Ради.

Вплив лютневої демократичної революції в Росії на події в Україні. Розстановка політичних сил в Україні навесні 1917 р. Передумови та створення Української Центральної Ради. Основні діячі та їх погляди. Формування ідеологічної платформи. Перші кроки у здійсненні національно-територіальної автономії. Проголошення 1 Універсалу та його значення. Генеральний секретаріат як виконавчий орган Центральної Ради. Політична боротьба між Українською Центральною Радою та Тимчасовим урядом. Прийняття 2 Універсалу, його значення. «Інструкція Тимчасового уряду Генеральному секретаріатові». Жовтневі події в Києві та проголошення Української Народної Республіки. Економічна політика Центральної Ради. Становище в сфері культури. Початок українсько-більшовицької війни та її причини. Зовнішньо-політичні орієнтири лідерів Української Центральної Ради. Берестейський мирний договір та його значення. Перша спроба встановлення радянської влади в Україні. Німецько-австрійський окупаційний режим та його наслідки. М.С.Грушевський - Президент УЦР. Повалення влади Центральної Ради. Значення першого етапу української національно-демократичної революції.

Тема 3. Українська держава гетьмана П.Скоропадського.

Становлення гетьманського режиму. Перші кроки до створення Української держави. Формування кабінетів міністрів. Перші законодавчі акти. Політика в галузі промисловості та сільського господарства. Спроби створення власних військових частин: здобутки та недоліки. Політика в галузі культури. Українські школи, гімназії, вищі навчальні заклади. Академія наук В.І.Вернадський. Українська автокефальна православна церква. Музеї. Політичні партії та угруповання. Становлення та діяльність антигетьманської опозиції. Спроби пошуку зовнішніх політичних партнерів. Антанта. Український національний державний союз. Створення Директорії. Падіння Гетьманського режиму.

Тема 4. Україна в добу Директорії.

Початок антигетьманського повстання. Зречення П.Скоропадського влади. С.Петлюра. Політика Директорії у внутрішньополітичному житті України. Характеристика політичних поглядів провідних діячів Директорії. Стосунки з Антантою, Польщею, РСФФР. Відносини з ЗУНР. Акт злуки ЗУНР та УНР. Друга війна більшовицької Росії проти України. Україна в період окупації більшовиками. Кам'янецький період. Київська катастрофа. Денікінський окупаційний режим. Перший Зимовий похід армій. Українська національна рада. Українсько-польські переговори. Ризький мирний договір.

Тема 5. Західноукраїнська народна республіка.

Національно-визвольний рух на західноукраїнських землях. Становище українських земель напередодні повстання. Виступ українців у Львові. Бої за Львів. Позиція представників Антанти. Українська Національна рада. Тимчасовий основний закон про державну самостійність, територію суверенної держави та її назву - ЗУНР (Західноукраїнська народна республіка). Прорахунки і здобутки уряду ЗУНР. Злука УНР і ЗУНР та утворення ЗОУНР. Події на Буковині та Закарпатті. Паризька мирна конференція. Поразка національно-визвольного руху на західноукраїнських землях, причини.

Тема 6. Утвердження радянської влади в Україні.

Воєнно-більшовицька експансія в Україну наприкінці 1918 - початку 1919 р. Запровадження "воєнного комунізму" в Україні. Розгортання селянського антикомуністичного повстанського руху в Україні навесні 1919 р. Падіння радянської влади в Україні. Революційна повстанська армія в денікінському тилу. Радянська влада в Україні в 1920 р. Радянсько-польська війна. Війна радянських військ з білогвардійцями.

Змістовий модуль 2. Міжвоєнна доба історії України.

Тема 1. УСРР в умовах нової економічної політики

Криза політики воєнного комунізму. Соціально-економічна та політична криза початку 20-х років. Спроби побудувати безтоварну централізовану економіку. Продовольчі реквізиції на селі. Антикомуністичний селянський повстанський рух. Причини та наслідки Голодомору 1921 – 1923 рр. в Україні. Надзвичайні заходи у вилученні продовольчих запасів. Міжнародна допомога голодуючим. Експорт зерна з УСРР. Нова економічна політика на українських землях. Перехід до продподатку на селі. Часткова денационалізація. Госпрозрахунок на державних підприємствах. Грошова реформа. Непмани. Розвиток сільської кооперації. Створення СРСР та місце України в ньому. Посилення партійної диктатури. Ліквідація багатопартійності. Запровадження жорсткої цензури. Політика «Українізації». Згорання непу.

Тема 2. Радянська Україна у період сталінської «революції зверху» (1929-1938 рр.)

Утвердження сталінського тоталітарного режиму на українських землях. Концепція планової економіки. Індустріалізація народного господарства в Україні. Методи її запровадження, результати та наслідки. Перший п'ятирічний план розвитку народного господарства. Результати другої та третьої п'ятирічок. Витіснення приватних підприємств. Диспропорції економічного розвитку. Життєвий рівень населення. Запровадження карткової системи. Створення таборів системи Гулаг. Політика в сільському господарстві - боротьба з селянами-власниками. Початок колективізації сільського господарства. Розкуркулення на селі. Голодомор 1932 -1933 рр. в Україні. Продовольчі штрафи. Колгоспи у системі командної економіки. Обов'язкові поставки зерна державі колгоспами. Присадибні ділянки колгоспників. Безальтернативні вибори. Конституція 1937 р. та її декларативний характер. Роль громадських організацій в добу сталінського тоталітаризму.

Тема 3. Західноукраїнські землі в 1921 - 1939 рр.

Західноукраїнські землі у складі Другої Речі Посполитої, Чехословацької Республіки та Румунського королівства. Політика осадництва. Кооперативний рух. Українські партії в політичній системі метрополій. Політика «пацифікації». Створення організації українських націоналістів. Карпатська Україна.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
л		п	інд	с.р.	л		п	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Вступ до новітньої історії України. Українська національно-демократична революція.										
Тема 1. Вступ.	3	2			1	7				7
Тема 2. Початок революції. Створення та діяльність Центральної Ради.	15	4	4	1	6	11	1			10
Тема 3. Українська держава гетьмана П.Скоропадського.	14	4	4		6	13		2	1	10
Тема 4. Україна в добу Директорії.	16	4	4	1	7	12	1		1	10
Тема 5. Західноукраїнська народна республіка.	15	2		1	12	14				14
Тема 6. Утвердження радянської влади в Україні.	11	2			9	11	1			10
Разом за змістовим модулем 1	74	18	12	3	41	68	3	2	2	61
Змістовий модуль 2. Міжвоєнна доба історії України.										
Тема 7. УСРР в умовах нової економічної політики	28	4	4		20	35			1	34
Тема 8. Радянська Україна у період сталінської «революції зверху» (1929-1938 рр.)	20	6	4		10	22		2		20
Тема 9. Західноукраїнські землі в 1921 - 1939 рр.	28	2		1	25	25	1		1	23
Разом за змістовим модулем 2	76	12	8	1	55	82	1	2	2	77
Усього годин	150	30	20	4	96	150	4	4	4	138

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Державотворча діяльність Центральної Ради	4	
2	Державність за часів Гетьманату	4	2
3	Українська державність у добу Директорії	2	
4	Політика українізації в УСРР	2	
5	Суспільство і влада УСРР у період нової економічної політики	2	
6	Утвердження сталінського тоталітарного режиму в Україні у 20-30 рр. XX ст.	2	1
7	Сталінські масові репресії в Україні у 20-30 рр. XX ст.	2	1
8	Голодомор в Україні 1932-1933 рр.	2	
9	Разом	20	4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Вступ	2	7
2	Початок революції. Створення та діяльність Центральної Ради	7	10
3	Українська держава гетьмана П.Скоропадського	8	10
4	Україна в добу Директорії	7	10
5	Західноукраїнська народна республіка	12	14
6	Утвердження радянської влади в Україні	9	10
7	УСРР в умовах нової економічної політики	20	34
8	Радянська Україна у період сталінської «революції зверху» (1929-1938 рр.)	10	20
9	Західноукраїнські землі в 1921 - 1939 рр.	25	23
10	Разом	96	138

7. Індивідуальні завдання

Написання рефератів, повідомлень, складення хронологічних таблиць, вивчення фактичного матеріалу, визначення історіографічних проблем, аналіз джерельної бази, підготовка тестових завдань

10. Основними формами організації навчання є лекція, семінарські заняття, реферування навчальної і наукової літератури, виконання індивідуального завдання.

11. Основними формами контролю є:

- поточний - перевірка знань на семінарських заняттях, самостійних і контрольних роботах, ведення конспекту семінарів;
- проміжний - атестація;
- семестровий - залік;

12. Розподіл балів, які отримують студенти для заліку

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100
5	20	10	15	5	10	10	20	5	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації з новітньої історії України.

14. Рекомендована література

Базова

1. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX-XX ст. – К., 1996.
2. Остапенко П.В. Усі видатні постаті історії України. – Х., 2006. – 352с.
3. Новітня історія України (1900 – 2000)/ А.Г.Слюсаренко, В.І.Гусев, В.П. Дрожжин та ін.. – К.:Вища школа., 2000. -663.
4. Калініченко В., Рибалка І. Історія України. Частина III: 1917-2003 рр.: Підручник для історичних факультетів вищих навчальних закладів. – Харків, 2004
5. Українське державотворення: Словник-довідник/ За ред.. О.М. Мироненка. – К: Либідь, 1997. – 560с.
6. Копиленко О., Копиленко М. Держава і право України. 1917-1920. Центральна Рада. Гетьманство. Директорія: Навч. посібник. – К., 1997
7. Довідник у 2 ч./ Упоряд. І.О.Кресіна, В.Ф.Панібудьласка; За ред. В.Ф.Панібудьласки. - К.: Вища школа, 1997. - Ч. 2. - 704 с.
- 8.Гунчак Т. Україна: перша половина XX століття: Нариси політичної історії. – К.:Либідь, 1993. 288с.
- 9.Павленко Ю., Храмов Ю Українська державність у 1917 — 1920 рр. — К.: Мاینускрипт, 1995.—260 с.
10. Рубльов О.С., Реєнт О.П. Українські визвольні змагання 1917-1921 рр. – К., 1999. [Україна крізь віки. – Т.10]

Допоміжна

1. Касьянов Г. Українська інтелігенція 1920-х - 30-х років: соціальний портрет та історична доля. - К., 1992.
2. Коваль Ф. Українська кооперація — знищена й забута ідея самозахисту національних інтересів // Розбудова держави. —1997. - 7—8. —С. 125—128.
3. Ковалюк В.Р. Культурологічні та духовні аспекти "радянзації" Західної України (вересень 1939 - червень 1941 р.) // УІЖ. - 1993. - № 2,3.-С. 3- 16.
4. Ковальчук М. Симон Петлюра та військова опозиція в армії УНР у 1920-1921 рр. // Укр. істор. журн. – 2005. - № 1
5. Колективізація(розкуркулення в УСРР). //УІЖ. —1992. -№ 3.—С.
6. Конквест Р. Жнива скорботи. Радянська колективізація і терор голодом. Доля куркулів // Дніпро. - 1990. - № 1 - 2.
7. Корновенко С. Село. Хліб. Гроші. Податкова політика радянської влади в українському селі у період НЕПу. – Черкаси, 2004
8. Костюк Р. Сталінізм в Україні: Генеза і наслідки. – К., 1995
9. Котляр Ю. Висунська і Баштанська республіки. // Пам'ять століть.-1997.-К 1. - с.134-137.
10. Кручек О. Становлення державної політики УСРР у галузі національної культури (1920-1923 рр.). – К., 1996
11. Кудлай О.Б. Боротьба навколо прийняття “Тимчасової інструкції Генеральному секретаріатові Тимчасового уряду на Україні” на IV сесії Української Центральної Ради // УІЖ – 1997. - № 5. -с. 80—87.
12. Кудлай О.Б. Переговори Центральної Ради і представників Тимчасового уряду // Укр. іст. журн. – 1999. - № 6.
13. Кульчицький С. Нотатки про українські революції // Історія України. – 2002. - № 6, 7, 10 та ін..

15. Інформаційні ресурси

1. Кульчицький С. Проблема колективізації сільського господарства в Сталінській революції зверху <http://www.history.org.ua/zbirnyk/problems12/2.pdf>

Відео-матеріали:

1. Відео-лекція Г.Савченко Зародження українського руху в російській армії 1917 року. Доступно з: http://tvi.ua/lecture/2012/12/16/zarodzhennya_ukrayinskooho_rukhu_v_rosiyskiy_armiyi
2. Документально-публіцистичний фільм «Живі». Доступно з: . www.videopager.ru/tag/Буковський

Питання для самоконтролю

1. Проаналізуйте діяльність Центральної Ради в питанні творення державності.
2. Дайте оцінку економічній політиці радянського уряду в 1921- 1929 рр. на Україні.
3. Обґрунтуйте причини поразки української національно- демократичної революції 1917 — 1920 рр.
4. Проаналізуйте економічну політику радянської влади напр. 20-х та на поч. 30-х рр. та її наслідки.
5. Охарактеризуйте національне становище України в 20-ті рр.
6. Дайте оцінку економічній політиці радянської влади до 1921 р. на Україні.
7. Дайте оцінку внутрішній діяльності гетьмана Скоропадського.
8. Визначте новий адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель, що склався на 1940 р. Назвіть новоутворені області.
9. Визначте успіхи і труднощі в розвитку народного господарства у 1921-1928 рр.
10. Національно-визвольний рух на західноукраїнських землях. Утворення ЗУНР.
11. Проаналізуйте процес входження України до СРСР.
12. Обґрунтуйте розвиток культури України в 20-ті роки ХХ ст.

13. Охарактеризуйте суспільно-економічне становище України напр. 20-х - 30-ті рр.
14. Проаналізуйте широкомасштабні депортації населення Західної України напередодні та по закінченні радянсько-німецької війни. (Причини, етапи, наслідки).
15. Охарактеризуйте становище Східної Галичини в складі Польщі.
16. Охарактеризуйте становище Буковини в складі Румунії.
17. Охарактеризуйте становище Закарпаття в складі Чехословаччини.
18. Дайте оцінку періоду Директорії в Україні.
19. Доведіть значення індустріалізації в Україні.
20. Охарактеризуйте процес колективізації в Україні.
21. Обґрунтуйте причини Голодомору 1921 - 1923 рр. на території УСРР.
22. Обґрунтуйте причини Голодомору 1932 - 1933 рр. в Українській СРР.
23. Охарактеризуйте денікінський окупаційний режим.
24. Дайте оцінку акту Злуки УНР та ЗУНР та його наслідки.
25. Дайте оцінку становищу України в сфері культури за часів П. Скоропадського.
26. Проаналізуйте зовнішню політичну діяльність Центральної Ради.
27. Дайте оцінку Брестському мирному договору.
28. Охарактеризуйте окупаційний режим за часів Центральної Ради та П.Скоропадського.
29. Дайте оцінку Універсалам Центральної Ради.
30. Проаналізуйте процеси творення власних воєнних частин при Центральній Раді.
31. Проаналізуйте процес творення власних воєнних частин при гетьмані П. Скоропадському.
32. Дайте оцінку діяльності М.С.Грушевського .Відповідь обґрунтуйте.
33. Проаналізуйте характер політичних процесів в 20-ті - 30-ті рр.
34. Охарактеризуйте політичний процес над членами СВУ та УНЦ.

Питання до заліку

1. Передумови та створення УЦР.
2. Формування ідеологічної платформи.
3. Перші кроки у здійсненні автономії. 1 Універсал
4. Політична боротьба між УЦР та Тимчасовим урядом у червні – жовтні 1917 р.
5. Жовтневі події в Києві та проголошення УНР.
6. Перша Українсько-більшовицька війна. Проголошення незалежності України.
7. Брестський мирний договір
8. Перший період радянської влади в Україні
9. Падіння УНР
10. Передумови та основні рушійні сили гетьманського перевороту.
11. Становлення гетьманського режиму. Біографічні данні та основні риси світогляду П.Скоропадського.
12. Політична ситуація в Україні в травні-жовтні 1918 р.
13. Соціально-економічна політика уряду П.Скоропадського.
14. Політика Гетьманату у культурній сфері.
15. Зовнішня політика
16. Падіння влади П.Скоропадського.
17. Відновлення УНР. Київський період діяльності Директорії.
18. Орієнтація на Антанту та її крах.
19. Політична ситуація в УНР у квітні-червні 1919 р.
20. Кам'янецька доба. Похід об'єднаної армії на Київ та Одесу.
21. Перший зимовий похід.
22. Варшавська угода. Українська складова радянсько-польської війни.
23. Другий зимовий похід.
24. Передумови створення ЗУНР та листопадове повстання.
25. Початок українсько-польської війни та формування УГА.

26. Внутрішня політика.
27. Українсько-польська війна та міжнародне становище ЗУНР.
28. Воєнно-більшовицька експансія в Україну в кінці 1918— на початку 1919 рр.
29. Запровадження «воєнного комунізму» в Україні
30. Розгортання селянського антикомуністичного повстанського руху в Україні навесні 1919 р.
31. Розклад Червоної армії, падіння радянської влади
32. Революційна повстанська армія України в денікінському тилу
33. Радянська влада в Україні в 1920 р.
34. Розгром військ генерала П.Врангеля. Остаточне утвердження радянської влади в Україні.
35. Передумови впровадження непу в Україні.
36. Голод 1921-1923 рр.: причини і масштаби.
37. Розвиток українського села в період непу.
38. Неп в промисловості УСРР. Непмани.
39. Україна і створення СРСР.
40. Політика «українізації».

Теми рефератів:

1. Справа «Спілки визволення України».
2. «Куркульська операція» 1937–1938 рр.
3. «Український інженерний центр» – філіал «Промпартії» в Україні (1930 – 1931 рр.)
4. «Шахтинська справа»
5. А.Кестлер про життя українських мешканців у часи Голодомору 1932-1933 рр.
6. Аграрна політика уряду ЗУНР.
7. Акт Злуки: значення і практична реалізація.
8. Бій під Крутами за спогадами очевидців.
9. Боротьба з економічною контрреволюцією і репресії серед технічної інтелігенції в 20 – 30-х роках
10. Війна Радянської Росії проти УНР.
11. Військова еліта УНР періоду Директорії.
12. Військова політика Гетьманату П.Скоропадського.
13. Війна більшовицької Росії проти УНР взимку 1917-1918 рр.
14. Грушевський: Справа «УНЦ» і останні роки (1931 – 1934).
15. Справа" УФТИ 1935-1938 рр.
16. Держава і православ'я в Україні: 20-30-ті рр. ХХ ст.
17. Доля членів Центральної Ради в СРСР.
18. Еволюція репресивно-каральної системи в радянській Україні
19. Є.Петрушевич.
20. Життя і діяння митрополита Василя Липківського.
21. Жовтневі події 1917 р. в Києві.
22. Історія Церкви в Україні
23. Китайці в інтернаціональних більшовицьких загонах
24. Листопадовий рейд.
25. М.Капустянській.
26. М.Омелянович-Павленко.
27. Масовий терор як засіб державного управління в СРСР.
28. Н.Махно: міфи і реальність.
29. Національна політика уряду ЗУНР.
30. Національні аспекти політичних репресій 1937 р. в Україні
31. Окупаційний режим більшовицької влади в Україні взимку 1917-1918 рр.

32. Операції органів НКВС України по вилученню «троцькістсько–зінов'євських елементів» .
33. П.Болбочан.
34. Планові переселення у постголодоморні села України.
35. Повстання полуботківців.
36. Повстання отамана Григор'єва (серпень 1918- серпень 1919).
37. Повсякденне життя городян у роки перший п'ятирічок.
38. Політичні партії в Україні у 1917 р.
39. Політичні репресії в Радянській Україні в 1920–ті
40. Похід об'єднаної української армії на Київ-Одесу в 1919 р.
41. Революційні події в Україні за спогадами М.Омелянвича-Павленко.
42. Режим чорних дошок в період Голодомору 1932-1933 рр.
43. Репресивна діяльність органів державної безпеки СРСР в Україні (кінець 1920-х – 1950-і рр)
44. Репресії на промислових підприємствах України в 20–ті – початку 50–х років ХХ ст
45. Репресії серед духовенства та віруючих в УРСР в часи «великого терору».
46. Репресоване „відродження”: трагічна доля української інтелігенції
47. Репресивна політика радянської держави по відношенню до кримських татар (1921– 1941 рр.).
48. Симон Петлюра та єврейське питання.
49. Соціальний склад репресованих в Україні у 1937 р.
50. Справа «Південсталі».
51. Справа «Польської Організації Військової» в Україні. 1920–1938 рр.
52. Справа «Промпартії»
53. Стосунки між українською владою і німецько-австрійським командуванням.
54. Суспільно-політичний світогляд С. Петлюри.
55. Україна в добу "Великого терору" 1936 - 1938 роки.
56. Українська Галицька армія.
57. Українська інтелігенція 1920–30-х рр.: соціальний портрет та історична доля.
58. Українське робітництво за умов наступу тоталітаризму (друга половина 20–х – початок 30–х рр.)
59. Українські січові стрільці у визвольних змаганнях.
60. Українсько-польська війна 1918-1919 рр.
61. Холоднорська республіка
62. Центральна Рада у спогадах її діячів.
63. Ю.Тютюнник. Операція «Тютюн» за документами ДПУ.

Джерела та література для повідомлень і рефератів

1. [Бій під Крутами в національній пам'яті: Збірник документів і матеріалів / Упорядники: О. М. Любовець \(керівник\); О. М. Березовський, С. В. Бутко, А. О. Тищенко, І. В. Цимбал. — К.: ДП НВЦ «Пріоритети», 2013. — 288 с.](#)
2. Білокін С. Доля членів Центральної Ради в СРСР // Визвольний шлях. 2000. Кн. 1. Доступно з: <http://www.s-bilokin.name/Terror/CentralRada.html>)
3. Карпенко М. Участь китайців у революційних подіях на території України (1917– 1921 рр.)
4. Горак В. Повстанці отамана Григор'єва (серпень 1918- серпень 1919). Фастів, 1998.
5. Західно–Українська Народна Республіка 1918–1923: Документи і матеріали, т. 2. Івано–Франківськ, 2001.